

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

_____ Г.О. Оборський
(підпис)

_____ 2017 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ**

для вступу на навчання за освітнім рівнем бакалавра
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

Пояснювальна записка

Програму з української мови і літератури розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5–11 класів (лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-661 від 23.12.2004 р.), і чинних програм з української літератури для 5–11 класів: за загальною редакцією Р. Мовчан (лист № 1/11-2444 від 23.07.2002 р.) і О. Бандури, Н. Волошиної (лист № 1/11-3580 від 22.08.2001 р.) та програм для профільного навчання учнів 1—11 класів (рівень стандарту, наказ Міністерства освіти і науки України №1021 від 28.10.2011 р.).

Матеріал програми розподілено за такими розділами:

Українська мова

Фонетика. Графіка. Лексикологія. Фразеологія. Будова слова. Словотвір. Морфологія. Синтаксис. Стилїстика. Орфоепія. Орфографія. Розвиток мовлення.

Українська література

Усна народна творчість. Давня українська література. Література кінця XVIII – початку XX ст. Література XX ст. Творчість українських письменників-емігрантів. Сучасний літературний процес.

Українська мова

Назва розділу, теми	Знання змісту мовних понять, термінів, мовних явищ і закономірностей	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
1. Фонетика. Графіка	Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у-в, і-й	Визначати в словах голосні, тверді і м'які, дзвінки й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділити слово на склади; визначати звукове значення букв у слові. Визначати місце букв в алфавіті, розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у-в, і-й
2. Лексикологія. Фразеологія	Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні	Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів,

	<p>запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми</p>	<p>приказок, прислів'їв, крилатих висловів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні</p>
<p>3. Будова слова. Словотвір</p>	<p>Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах</p>	<p>Відділяти закінчення слів від основи, членувати основу на значущі частини, добирати спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні; визначати спосіб творення слів</p>
<p>4. Морфологія. 4.1. Іменник</p>	<p>Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви -а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові</p>	<p>Розпізнавати іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; визначати основні способи творення іменників; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями</p>

4.2. Прикметник	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи)</p>	<p>Розпізнавати прикметники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розряди прикметників за значенням; ступені порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; основні способи творення відносних і присвійних прикметників; відмінювання прикметників; відрізнати правильні форми прикметників від помилкових</p>
4.3. Числівник	<p>Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) один, одна; 2) два, три, чотири; 3) від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят; 4) сорок, дев'яносто, сто; 5) двісті – дев'ятсот; 6) нуль, тисяча, мільйон, мільярд; 7) збірні; 8) дробові. <p>Порядкові числівники, особливості їх відмінювання</p>	<p>Розпізнавати числівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди числівників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; відрізнати правильні форми числівників від помилкових; добирати потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками</p>
4.4. Займенник	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників</p>	<p>Розпізнавати займенники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди займенників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; відрізнати правильні форми займенників від помилкових, правильно добирати потрібні форми займенників і використовувати їх у мовленні. Особливості вживання займенників у мовленні</p>
4.5. Дієслово	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані,</p>	<p>Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати загальне значення дієслова,</p>

	<p>відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Види дієслів: dokonаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній.</p> <p>Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники dokonаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот</p>	<p>морфологічні ознаки, синтаксичну роль, часи й способи дієслів, дієвідміни, особливості словозміни кожної дієвідміни; використовувати один час і спосіб у значенні іншого; основні способи творення дієслів, зокрема видових форм, форм майбутнього часу недоконаного виду, форм умовного та наказового способу дієслів; відрізнити правильні форми дієслів від помилкових.</p> <p>Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізнити їх від дієприслівників), визначити їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, особливості творення, відмінювання; відрізнити правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні. Особливості вживання активних дієприкметників у мовленні.</p> <p>Розпізнавати дієприслівники, визначити їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення; відрізнити правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами</p>
<p>4.6. Прислівник</p>	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників разом і через дефіс</p>	<p>Розпізнавати прислівники, визначити їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди прислівників за значенням, ступені порівняння прислівників, основні способи творення прислівників; відрізнити правильні форми прислівників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні</p>

<p>4.7. Службові частини мови</p>	<p>Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника.</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені)</p> <p>Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні</p>	<p>Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки, групи прийменників за походженням і за будовою; правильно й комунікативно доцільно використовувати форми прийменників у мовленні</p> <p>Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні</p> <p>Розпізнавати частки, визначати групи часток за значенням і вживанням; правильно й комунікативно доцільно використовувати частки в мовленні</p>
<p>4.8. Вигук</p>	<p>Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова</p>	<p>Розпізнавати вигуки, визначати групи вигуків за походженням; правильно й комунікативно доцільно використовувати вигуки в мовленні</p>
<p>5. Синтаксис 5.1. Словосполучення</p>	<p>Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені</p>	<p>Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й реченнями; визначати головне й залежне слово в підрядному словосполученні; визначати поширені й непоширені словосполучення, типи словосполучень за способами вираження головного слова</p>
<p>5.2. Речення</p>	<p>Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи</p>	<p>Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень,</p>

	(двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання)	речень, відокремлених членів речення, звертання
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження	Визначати структуру простого двоскладного речення, способи вираження підмета й присудка (простого й складеного), особливості узгодження присудка з підметом. Уміти правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок)	Розпізнавати види другорядних членів та їх типи й різновиди, визначати способи вираження означень, додатків, обставин, роль порівняльного звороту; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні
5.2.3. Односкладні речення	Грамматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено- особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні	Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Речення з однорідними членами	Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з	Розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками,

	відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в односкладними членами	обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні
5.2.5. Складне речення	Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація й сполучники або сполучні слова; 2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їх структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. Добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті
5.2.5.1. Складносурядне речення	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення	Розпізнавати складносурядні речення, визначати смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами: 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю; 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю; 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю	Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їх будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, уміти відобразити її в схемі складнопідрядного речення; визначати основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями: 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними);	Розпізнавати безсполучникові складні речення; визначати смислові відношення між їхніми частинами-реченнями (однорідними й неоднорідними), особливості

	2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні	інтонації безсполучникових складних речень. Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Визначати структуру складних речень з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог	Визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції	Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них. Уміти користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування
7. Орфоепія	Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків: 1) [дж], [дз], [дз?]; 2) [г']; 3) [ж], [ч], [ш], [дж]; 4) груп приголосних (уподібнення, спрощення); 5) м'яких приголосних; 6) подовжених приголосних. Вимова слів з апострофом	Визначати особливості вимови голосних і приголосних звуків, наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм
8. Орфографія	Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних	Розпізнавати вивчені орфограми й пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила

	<p>звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів.</p> <p>Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та nn у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків)</p>	
9. Розвиток мовлення	<p>Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Мовні засоби зв'язку речень у тексті. Типи мовлення (розповідь, опис, роздум). Структура тексту типу розповіді, опису, роздуму</p>	<p>Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. Критично оцінювати прочитане. Будувати письмове висловлювання, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети. Знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання</p>

Українська література

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу (письменники, твори)	Предметні вміння та навички
1. Усна народна	Загальна характеристика	Уміти визначати в творах українського

<p>творчість</p>	<p>календарно-обрядових і соціально-побутових пісень.</p> <p>Тематика, зміст, образи народних балад і дум. Історичні пісні «Зажурилась Україна», «Чи не той то хміль»</p>	<p>фольклору художні засоби, визначені шкільною програмою</p>
<p>2. Давня українська література</p>	<p>«Слово про похід Ігорів». Григорій Сковорода. «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень» Полемічна література. Іван Вишенський.</p>	<p>Визначати місце й роль письменника в літературному процесі доби. Аналізувати літературний твір чи його уривок. Знати основні теоретико-літературні поняття, передбачені програмою (художній образ і літературний тип, прототип, тема та мотиви, ідея художнього твору, проблематика та конфлікти в художньому творі, сюжет і його елементи; тропи: епітет, постійний епітет, порівняння, метафора, персоніфікація (уособлення), алегорія, метонімія, синекдоха, гіпербола, оксиморон, символ; доба Відродження, Реформація в українській літературі; бароко та його характерні риси</p>
<p>3. Література кінця XVIII — початку XX ст.</p>	<p>Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка». Григорій Квітка-Основ'яненко. «Маруся». Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Сон» («У всякого своя доля»), «Кавказ», «До Основ'яненка», «І мертвим, і живим...», «Заповіт», «Мені однаково», «Ісаїя. Глава 35». Пантелеймон Куліш. «Чорна рада». Марко Вовчок. «Інститутка». Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я». Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?». Українська драматургія другої половини XIX ст. Іван Карпенко-Карий. «Хазяїн». Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей» Ольга Кобилянська. «Людина». Леся Українка. «І все-таки до тебе думка лине», «Contra spem spero», «Лісова пісня». Михайло Коцюбинський.</p>	<p>Визначати місце й роль митця в літературному процесі доби. Аналізувати літературний твір чи його уривок. Знати основні теоретико-літературні поняття, передбачені програмою (епос, новела, оповідання, повість, роман, епопея; види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск; романтизм і його ознаки, жанрове розмаїття романтизму; реалізм, реалістичні течії другої половини XIX ст. в українській літературі: побутово-просвітницький, революційний і класичний реалізм; жанрові різновиди сучасної драми: власне драма, трагедія та комедія; драматична поема; доба модернізму, особливості українського модернізму, модерністські течії: неоромантизм, символізм, імпресіонізм, характерні ознаки кожної з названих течій, їх розвиток в українській літературі)</p>

	<p>«Intermezzo», «Тіні забутих предків».</p> <p>Василь Стефаник. «Камінний хрест»</p>	
4. Література ХХ ст.	<p>Павло Тичина. «Арфами, арфами», «Ви знаєте, як липа шелестить».</p> <p>Володимир Сосюра. «Любіть Україну», «Так ніхто не кохав»</p> <p>Юрій Яновський. «Вершники» (новела «Подвійне коло»).</p> <p>Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».</p> <p>Микола Куліш. «Мина Мазайло».</p> <p>Остап Вишня. «Мисливські усмішки».</p> <p>Олександр Довженко. «Зачарована Десна», «Україна в огні».</p> <p>Андрій Малишко. «Пісня про рушник».</p> <p>Василь Симоненко. «Лебеді материнства», «Ти знаєш, що ти – людина?»</p> <p>Ліна Костенко. «Маруся Чурай».</p> <p>Іван Драч. «Балада про соняшник».</p> <p>Дмитро Павличко. «Два кольори».</p> <p>Василь Стус. «На колимським морозі калина», «Сто років, як сконала Січ».</p> <p>Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном»</p>	<p>Визначати місце й роль митця в літературному процесі доби. Знати основні теоретико-літературні поняття, передбачені програмою (лірика, ліричний образ і ліричний герой, види ліричних творів за тематикою: філософська, патріотична, громадянська, пейзажна й інтимна лірика, ліро-епічні твори; системи віршування: метрична, силабічна, тонічна та силабо-тонічна, двоскладові та трискладові стопи; віршові розміри: ямб, хорей, дактиль, амфібрахій та анапест; ознаки класичного сонета; поетичний синтаксис; інверсія, тавтологія, антитеза, анафора; риторичні фігури: риторичне звертання та риторичне запитання; алітерація й асонанс).</p>
5. Твори українських письменників-емігрантів	<p>Іван Багряний. «Тигролови».</p> <p>Василь Барка «Жовтий князь».</p> <p>Улас Самчук. «Марія».</p> <p>Євген Маланюк. «Сучасники», «Шевченко»</p>	<p>Орієнтуватися в основних стильових тенденціях творчості українських письменників-емігрантів. Аналізувати літературний твір чи його уривок.</p>
6. Сучасний літературний процес	<p>Загальний огляд, основні тенденції</p>	<p>Знати особливості розвитку сучасної літератури: основні літературні напрями, течії (угруповання, школи), їхніх представників. Визначати найхарактерніші особливості літературного процесу сучасного періоду</p>

Критерії оцінювання

Тестовий білет з української мови і літератури складається із 20 завдань з української мови та з 10 завдань з української літератури.

Тестові завдання укладені відповідно до програми з української мови та літератури для абітурієнтів до вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації.

У тесті запропоновані завдання, що потребують від абітурієнтів:

- розпізнавати вивчені мовні явища, орфограми та пунктограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- правильно писати слова з вивченими орфограмами, вживати вивчені розділові знаки;
- спираючись на засвоєні знання, знаходити та виправляти помилки в написанні слів, побудові словосполучень, речень, мовному оформленні висловлювань і вживанні розділових знаків;
- визначати особливості словозміни різних частин мови;
- доречно використовувати в мовленні синоніми та інші вивчені групи слів;
- розрізняти речення різних видів.
- розрізняти терміни з теорії літератури;
- визначати зміст, форму і композицію художнього твору;
- правильно знаходити основні тропи;
- розпізнавати літературні стилі та напрями, їх характерні риси, а також письменників, що належать до них;
- розпізнавати роди і види програмових літературних творів та визначати їх авторство;
- визначати поетичні твори згідно з теорією віршування;
- уміти аналізувати художні твори чи їх уривки.

За формою тестові завдання поділяються на чотири частини, а саме:

Частина I - завдання з вибором однієї правильної відповіді (15 завдань – десять завдань з мови і п'ять – з літератури);

Частина II - завдання на встановлення відповідності (п'ять завдань – три завдання з мови і два – з літератури);

Частина III - завдання з вибором кількох правильних відповідей (п'ять завдань з мови);

Частина IV - завдання на вписування у клітинки правильної відповіді (літерами) (п'ять завдань - два з мови і три з літератури.)

Відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою: від **100** до **200** балів. Мінімальна кількість, що зараховується як позитивний результат, дорівнює **100** балам.

200 балів ставиться за бездоганне виконання всіх тридцяти завдань. Заповнення бланку вважається правильним, якщо всіх інструкцій дотримано правильно, всі завдання виконані в повному обсязі, записи зроблено чітко й охайно

Неправильними відповідями вважаються:

- позначені **не плюсом** (будь-яким іншим знаком) відповіді у бланку відповідей в завданнях 1-15 (частина I); 16-20 (частина II); 21-25 (частина III);
- позначені **не друкованою літерою** в завданнях 26-30 (частина IV);
- **неповні** (відсутність **усіх** можливих варіантів відповіді) у завданнях 21-25 (частина III);
- **подвійні** (дві літери замість однієї);
- **неправильно записані** (такі, що не відповідають правильній відповіді та технічним правилам заповнення, (для тесту з української мови - використання російських літер "И", "З" , "Б" замість українських "І", "Є", "Ї" та знаку апостроф);
- **пропущені** (відсутні);
- **закреслені, підчищені та виправлені** відповіді у бланку відповідей - це **НЕПРАВИЛЬНА ВІДПОВІДЬ**.
- За кожну **НЕПРАВИЛЬНУ ВІДПОВІДЬ** оцінка - **0 балів**.

Зошит із тестовими завданнями, що використовувався як чернетка, не перевіряється і враховуватись у разі відсутності відповідей у бланку відповідей не буде.

Завдання 1-15 (частина I) оцінюється по **2** бали за кожну правильну відповідь.

Завдання 16 - 20 (частина II) оцінюється по **1** балу за кожну з чотирьох у кожному завданні правильну відповідь.

Завдання 21 - 25 (частина III) оцінюється по **5** балів за кожне правильно виконане завдання у разі визначення **усіх** можливих варіантів відповіді.

Завдання 26 - 30 (частина IV) оцінюється по **5** балів за кожне у разі правильного запису і правильної відповіді.

Робота **не атестується** (виставляється 99 балів), якщо у ній відсутні відповіді у бланку відповідей або абітурієнт в ході тестування не виявив бажання відповідати і здав чистий бланк відповіді.

Шкала відповідності різних систем оцінювання

5-бальна	12-бальна	100-бальна	200-бальна
1-2	1-3	0-23	100-123
3	4	24-35	124-135
		36-47	136-147
		48-59	148-159
4	7	60-68	160-168
		69-77	169-177
		78-86	178-186
5	10	87-92	187-191
		93-98	192-196
		99-103	197-200

Голова фахової комісії

В.П. Кубко